

22120063

International Baccalaureate®
Baccalauréat International
Bachillerato Internacional

CZECH A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
TCHÈQUE A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
CHECO A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Thursday 10 May 2012 (morning)

Jeudi 10 mai 2012 (matin)

Jueves 10 de mayo de 2012 (mañana)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.
- The maximum mark for this examination paper is *[25 marks]*.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est *[25 points]*.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es *[25 puntos]*.

Napište komentář na **jeden** z následujících textů:

1.

Záznam – jaro 1986

Nevím nic o zmiji. O téhle a o zmijích vůbec. Tuto jsem potkal dnes. Je jaro, ale horko. Nevím, kdy vylézají hadi a štíři, kdy je vlastně svatého Jiří? Třeba ještě nebyl čas a dala se vylákat tím sluncem. Po deštích zbudela tráva a krátce nato se udělalo letní vedro. Cestou do křemeňákového březí jsem uviděl zmiji. Vylezla z husté vysoké trávy na uježděný okraj kukuřičného pole. Klíčící kukuřičky byly malé, sotva deset centimetrů. Zmije byla neobvykle velká, zeměplaz. Skoro hnědá terakota, klikatá čára výrazně tmavá, spirála tlustého těla napůl rozvinutá. Chytala kůži hořko. Zůstal jsem stát, nehnul jsem se, zmije taky nic. Dívali jsme se po sobě. Potom se pomalu rozvinula a vjela do trávy.

Kukuřice byly loni po všech polích kolem v půlce září už třímetrové. Potom po nich zbylo hrubé strniště, potom oraniště, potom zvláčené pole se spoustou poztrácených palic. A tady už zaslezou do výšky nové, lehké jak hedvábí.

Zmijí tráva žloutne. Šisuje ji ten nepřírozený žár.

Nevím, kde zmije přespávají, jak dlouho žijí, jak živí hád'ata. Nevím, jestli nejsou na vyhynutí, jestli jim škodí práškování, jestli jsou ekologicky problém. Něco bude v *Ottově naučném slovníku* z minulého století. Na ekologii stran zmijí se někde doptám.

Co teď dělá moje zmije?

I to velice částečné vzdělání v zmijích, co tak člověk posbírání ve škole a z řečí, mi málem zničilo jeden hrdinský mýtus. Šli jsme s tatou v Myslejovicích z jahod. Nesl jsem plnou konev. Znali jsme paseky, kde je jahod červeno. Přes uježděnou měkkou lesní cestu zmije jako blesk. Tatínek skočil, popadl placák, zdvihl ho oběma rukama nad hlavu a mrštil jím po zmiji. Zasáhl ji v horní půli těla, blíž k hlavě.

Celé prázdniny jsme se pak chodili dívat, jak ji ožírání havěť, mravenci, hrobařici, bůhvíjaká žoužel ještě. Pomalu z ní zbyla kostra, sřetení jemných prstýnků.

Tatínek vykonal hrdinský čin, protože zachránil malé děti. Zmije může děti uštknout a na uštknutí se umírá.

Později mi ve škole vysvětlili, že zmije člověka nenapadne, není-li napadena. Pochopil jsem, že tatínek zbytečně zabil prchajícího hada. Přesto mi ten okamžik zůstával v mysli jako hrdinský čin.

I teď, kousek od mé dnešní jarní zmije, která musí mít v trávě někde tajnou díru, se rozpomínám na ten starý, legendární příběh se zmijí a tatínkem. Víím znovu, že zabil živočicha na útěku, že neměl pravdu – a přece se té zakódované představy o hrdinství nemohu vzdát. Tatínek se mi od přírodovědy oddělil. Zůstal spíš jako pohádkový hrdina o sobě. S tím rychlým skokem, mladým pohybem – kamenem zdviženým nad hlavou. Ten děj se mi pořád opakuje. Nevzpomněl jsem si na něj přece proto, že se událo bezpráví. Spíš proto, že to byl hrůzou a tajemstvím nabitý příběh života a náhlé smrti. Že je v něm velký a silný tatínek jako socha s kamenem nad hlavou. V příštím okamžiku mrští kamenem. Ten had nebyl jenom plaz, ale také zlo z pohádek a z mýtů.

A taky si myslím, že po otci má v dětech vždycky zůstat nějaká taková vzpomínka. Kdyby nechal zmiji utéct a poučil nás o zmijích, neměl bych v sobě mýtus. Je to velice živá vzpomínka, jak tatínek nebyl zbabělec, jak se nebál strašného nebezpečí a šel proti němu s holýma rukama a s jedním kamenem. Chránil děti vlastním tělem.

Sergej Machonin, *Deníkové záznamy z normalizačních časů* (1993)

- Pozorujte, jak se projevuje charakter „deníkového záznamu“ na lexikální, stylistické, kompoziční, ale taky myšlenkové podobě textu.
- Sledujte přítomnost, proporci, resp. střídání dějové a úvahové složky v textu.
- Komentujte názory vypravěče na „mýtus otce“. Jak byste hodnotili vy tatínkův „hrdinský čin“?

2.

Šťastný pozemšťan

Netoužím letět na Měsíc
či na planetách rozbít stan;
každým dnem chtěl bych víc a víc
být zde; být šťastný pozemšťan.

5 Mně se tu líbí. Větvemi
s žabincem rybník z okna zřím.
Mně se tu líbí na zemi,
i když snad někdy osiřím.

10 Stokrát mne z výšin pokoušel
svět, jenž nás dálkou k sobě zval.
Ach, kam bych z rodných Čech svých šel,
komu bych vlast svou odkázal?

15 Snad ještě vesmír mnoho má
ukryto bájných Amerik,
ale mým srdcem zacloumá
vždy víc smích dětí, vrabčí křik.

20 Kam bych se hrnul v onen úl,
kde včely snů jen kladou med?
Raději jsem se spolehnul
na tuto malou zem svou hned.

Ach vím! Mám mnoho trampot zlých,
namísto srdce mnoho skal;
však často mého lidu smích
oříšek tvrdý rozlouskal.

25 Ne, nepoletím na Měsíc,
zde v Čechách žít chci stůj co stůj!
Mně se tu líbí víc a víc,
i lidský svár, ten úděl můj.

František Nechvátal, *Blažený pozemšťan* (1960)

- Prozkoumejte formální složky básně a pokuste se určit, zda jsou spíše tradiční nebo moderní.
- Sledujte podíl citové a rozumové složky v básni.
- Analyzujte a komentujte představu štěstí, kterou nabízí tato báseň.